

Det Anarkistiska Biblioteket

Bolsjevism-Syndikalism

Albert Jensen

Albert Jensen
Bolsjevism-Syndikalism
1922

Yelah
(Ur Bolsjevism-Syndikalism 1922).

sv.anarchistlibraries.net

1922

Innehåll

Staten	7
Genom slaveri till frihet	10
Individen	15
Solidaritet eller disciplin	20
Destruktiv eller konstruktiv?	25
Inget jobb för politikerna	30
Teori och praktik	36
Diktaturen mot syndikalismen	40
”En smula naiv”	45

insikt tills den är tillräckligt organisatoriskt och moraliskt förberedd att spränga de kapitalistiska bojorna och göra vägen fri till socialistisk utveckling, fram till frihet och välstånd.

Kommunisterna kommer till oss och berättar, att vi måste ansluta oss till Moskva, som är den enda revolutionära faktorn mitt i den kapitalistiska världsterrorn. Med detta "ansluta" menar de underkastelse. Ty blott och bart en anslutning med bibehållande av egna idéer tillåtes icke. Man måste avlägga ed på "teserna". De innesluter en universell, planetarisk, kosmisk sanning, eller åtminstone världssituationens absoluta sanning. Vad som finns utanför "teserna" är endast lögn, förräderi, kontrarevolution eller borgerlig efterblivenhet.

Och när vi frågar dem, vad de förmår åstadkomma med sina patenterade metoder, så svarar de med att hänvisa till Ryssland.

Gott, vi har sett på Ryssland. Och vi har betraktat "teserna", både deras teoretiska innehåll och deras praktiska verkningar i tillämpningen, och vi måste tillstå, att spåren avskräcker.

Ryssland är en ruin. I detta avseende intar det visserligen ingen särskild undantagsställning. Också andra europeiska länder närmar sig starkt Rysslands ståndpunkt. Och de är kapitalistiska. Kapitalismen är således ingen garanti mot ruin. Kapitalismen är orsak till ruin.

Men kommunisterna säger oss, att endast revolutionen (den politiska omstörtningen) kan rädda oss. När kommunisterna får regeringsmakten i sina händer skall proletariatet frälsas. Ryssland är varje fall inget bevis på deras tesers fruktbarhet. Tvärtom är det ett exempel på, att den politiska revolutionen, "proletariatets diktatur", icke är något ofelbart medel mot masseländet. Ryssland sjunker djupare och djupare. Dess kapital förlösas dag för dag. Produktionen blir allt mera otillfredsställande.

Sant är det väl, att kriget och blockaden saboterat återuppbyggandets ansträngningar. Men detta är icke uteslutande skulden till förfallet. Byråkratins oduglighet och korruption, bristen på industriell organisationskraft, borgarklassens sabotage etc. är lika verksamma faktorer. Tror kommunisterna kanske, att borgarklassens sabotage skulle bli mindre hos oss? Antagligen blev den större. Och vilka garantier har de för att icke också vi blir utsatta för krig och blockad? Inga. Men krig och blockad fick vi säkerligen på halsen, och därmed trädde samma krafter i verksamhet, som de påstår vara största

skulden till Rysslands förfall och drev oss till samma förfall. Då talar de om den internationella revolutionen, som skall avekrieva blockader och krig. Deras internationella revolution, så som de tänker sig densamma, är en myt, en myt med vilken de revolutionära politikerna Ryssland lurat den ryska arbetar- och bondeklassen ända från revolutionens första dagar. Men vi låter icke lura oss. Vi känner en smula bättre än den ryske bonden

och analfabeten de internationella förhållandena. Och vi låter icke lura oss.

Vi medger gärna, att arbetarklassen bör gripa till revolutionär aktion, men icke för att sätta några kommunistiska politiker på regeringstaburetterna till att härska över oss andra. Och här ligger den väsentliga skillnaden mellan dem och oss med avseende på revolutionens problem.

De betraktar revolutionen som en uppgift för rutinerade politiker, som förstår att "bruka" massorna. Vi betraktar den som ett problem för massorna själva; massorna, som icke låter "bruka" sig för nya maktsträvanden på det politiska området, men som själva genomför sin befrielse genom att avskaffa både kapitalistiska och kommunistiska härskare; som erövrar produktionsmedlen för att själva förvalta dem i samhällets intresse och icke för att överlåta dem åt nya herrar.

Kommunisterna handlar som om det väsentligen rör sig om ett fördelingsproblem. Det är det stora fel, som den politiska socialismen hittills i allmänhet låtit komma sig till last. För den ligger problemets knut i att arbetarna får makt över statsapparaten och samhällsrikedomarna. Sedan detta är gjort ordnar sig alltid saken. Proletariatet skall då få det så mycket bättre. Det är då enkelt att genomföra socialismen.

För oss är omvandlingen i första hand ett produktionsproblem: de arbetandes kapacitet att ersätta de kapitalistiska företagen och rationellt bedriva den produktiva verksamheten, som är källan till det materiella och i sista hand även till det andliga välståndet.

Men detta kräver icke endast ett destruktivt ingripande, ett avskaffande av det bestående, det kräver också och framförallt ett positivt skapande, ett förberedande organisationsarbete, en samhällelig produktionsplan, en ur de arbetandes led framspringande organism. Och den åstadkomes icke med kanoner och bajonetter. Den skapas genom de arbetandes mödosamma och väl övertänkta sammanslutning, organisering, skolning, bildning, de arbetandes progressiva växande till duglighet och förmåga att ersätta kapitalismens ekonomiska och produktiva organism. Inga trolldomsord, utformade som än aldrig så många teser, förmår att ersätta detta tålmodiga, positiva

skapande arbete. Men vi medger gärna, vad vi för övrigt alltid hävdad långt innan kommunisterna, att detta positivt skapande arbete måste föras parallellt med en hänsynslös och revolutionär kamp mot kapitalismen, som för var dag visar sig allt odugligare att fortsätta sin gärning som ledare av produktionen.

er teori icke var riktig, att det helt enkelt var en komplett omöjlighet att skapa ett socialistiskt samhälle genom diktaturen - vad så?

Den franske bolsjevikern Rappoport refererar i Humanité (4 juli 1921) ett tal av Boucharin den 3 juni på III Internationals kongress, vilket tal denne redogjorde för "kommunisternas nya ekonomiska orientation".

För att förstå kommunisternas nya orientation, måste man," sade Boucharin, "känna till den ekonomiska och sociala kris, som Ryssland genomgått under den sista våren. Den ryska effarenheten visar, att våra föregående uppfattningar om revolutionen har varit en smula naiva. Man trodde det var tillräckligt att tillvälla sig statsmakten för att genast bli herre över hela den ekonomiska apparaten efter bourgeoisens krossande. Men denna sociala reorganisation är en uppgift som tar lång tid. ~et gäller framför allt att omvandla produktionen... Detta är ingen gatubatalj. Saken försiggår i fabriken...

Ja, den politiska uppfattningen om revolutionen är "en smula naiv". Man har överskattat betydelsen av maktens besittningstagande, av statsmakten. Den sociala revolutionens tyngdpunkt ligger på ett annat område, den ligger i fabriken, på arbetsplatsen. Det är detta vi syndikalister aldrig upphört att betona. I dag bekräftas denna uppfattning av spetsarna inom den ryska bolsjevismen. Likväl vill våra hemmabolsjeviker, att vi syndikalister skall falla ned och tillbe deras naivism, att vi skall underkasta oss deras "ledning" i det revolutionära arbetet.

Den bolsjevikiska praxisen i Ryssland visar oss i dag, att diktaturen icke förmår skapa frihetlig socialism, eller socialism överhuvudtaget, att man icke kan skapa ett fritt socialistiskt samhälle genom diktaturens våld och tvång, att man aldrig förmår skapa ett socialistiskt samhälle utan de breda massornas aktiva deltagande i omdaningsarbetet och i full frihet.

Sinovjev yttrade på de oavhängigas kongress i Halle: "Vi hade heller aldrig tänkt oss, att allt skulle bli så förskräckligt, att man måste lida så mycket... Kriget har bragt socialismen ut i världen 50 år för tidigt och därför befinner vi oss nu i ett sådant fruktansvärt läge. Visa oss en annan väg, och vi skall vara de första att beträda den".

De ryska bolsjevikerna vill icke gå någon annan väg. De är makt-sjuka. För dem gäller det först och främst att bevara makten. Hellre kapitalismen än frihet för andra socialistiska metoder.

Nej, det är icke bolsjevismen, som leder till socialism, det är icke diktaturen som leder till frihet. Vår väg är: arbetarklassens samlande över gränserna på partisplittringen till enhetlig ekonomisk kamp solidaritetens tecken; arbetarklassens tillväxande i makt och inflytande, i kunskap och

Att underkasta sig kommunisternas diktatur betyder således ett liv elände och ofrihet under årtionden. Hur många?

Efter sin studieresa i Ryssland höll den italienske socialisten Serrati ett föredrag i Triest. Han yttrade: "Massorna tror, att när den nuvarande regimen väl är störtad, så är allt gjort. Man måste säga dem vilka stora offer revolutionen kräver; man behöver flera tiotal av år för att organisera produktionen, transporten och distributionen av produkterna. Lenin trodde att det krävdes femtio år för att fullborda revolutionen".

Det bästa man således kan lova oss, det är att vi efter ett liv fattigdom och brist och brutalt förtryck under femtio år skall kunna förverkliga socialismen Lenin har icke haft någon anledning att avskräcka mer än nödvändigt. Tvärtom borde det ligga i hans intresse att se allt så ljusst som möjligt. Och man säger ju allmänt om honom, att han är en oförfärlig optimist.

Till denna utsikt invänder vi:

Då vi icke under diktaturen har utsikt att vinna större frihet än under nuvarande system men väl har utsikt att bli ännu värre tyranniserade än nu; då vi icke har utsikt att bli bättre ekonomiskt ställda under diktaturen än nu, men tvärtom har all anledning att befara, att vi kommer att lida samma uthärliga, samma namnlösa fattigdom som våra ryska och ungerska kamrater led under diktaturen - då vi således icke har utsikt att varken ekonomiskt, politiskt eller moraliskt få det bättre ställt men väl sämre om vi underkastar oss kommunisternas diktatur, så måste det för arbetarklassen vara absolut fördelaktigt att slippa ifrån denna eländesperiod på minst 50 år och fortsätta vårt arbete för samhällets revolutionering inom ramen av det kapitalistiska samhället tills arbetarklassen, handens och hjärnans arbetare, med förenade ansträngningar kommit varandra så nära och blivit så förtrogna med den sociala revolutionens problem och så förberett den sociala omvandlingen, och så uppbyggt den nya organism, som måste efterträda den kapitalistiska, att vi kan omvandla samhället från utsugande kapitalism till frihetlig socialism utan någon femtioårig vandring i diktaturens ekonomiska, politiska och moraliska öken.

Och vi skulle ytterligare kunna ställa en fråga till våra diktatorer in spe: vilken garanti har ni att ge oss för att er teori är riktig? Ty antag att

Vi kan egentligen helt instämma i vad "One Big Union", I.W.W:s organ skrev som svar till Sinovjevs inbjudan till underkastelse under

Moskva: "Vi har alltid varit och är fortfarande en rent industriell organisation och tänker oss lösa hela det sociala problemet på basis av industriella organisationer som organ för produktion och distribution och centrala råd som organ för lokal och regional administration... Vi kan icke införa något politiskt parti i detta schema, kommunistiskt eller annat utan att uppge våra grundprinciper och avskaffa vår egen självständighet".

Kommunisterna säger oss då, att även detta blir en politisk aktion. Vi förnekar icke att det blir en "politisk" aktion i så avseende, att ett förverkligande av ett sådant program kommer att förändra alla politiska förhållanden, samtidigt som de ekonomiska förhållandena förändras. Detta har vi aldrig bestritt. Men vi hävdar, att för genomförandet härav behöver vi inga politiska partier, långt mindre ett politiskt förmynderskap under ett enda bestämt parti. Partiet har ingen betydelse för genomförandet av detta program. Det är de arbetande massorna som skall göra det, organiserade på det ekonomiska området för ekonomiska uppgifter. Och när detta också blir politik, så blir det de arbetande massorna, som själva gör sin politik utan hjälp av maktfullkomliga diktatorer, som förhindrar deras rörelsefrihet och initiativ, som förhindrar deras skapande verksamhet.

Dessa kommunister lär som marxister teoretiskt, att den politiska överbyggnaden endast är en reflex av de ekonomiska förhållandena. Denna sats är allt för absolut. Men om man skulle acceptera en sådan synpunkt, så måste därav med logisk nödvändighet framgå, att väl kan man förändra de politiska förhållandena, den politiska överbyggnaden, den politiska reflexen genom att förändra det som framkallar denna reflex, men att man däremot icke kan förändra den ekonomiska verkligheten genom att på ett eller annat sätt förändra dess reflex. Ty det skulle ungefär - för att överflytta saken på det rent fysiska området - vara detsamma som att vilja förändra ett föremål genom att förändra dess skugga.

Kommunisterna är religiöst troende på statens underbara allmakt. Statsdiktaturen är deras evangelium om de än klär den i proletärdiktaturens kåpa. Deras strävan riktar sig därför i första hand på den politiska revolutionen. Den gamle italienske revolutionären Malatesta, i sinne och handling åtskilligt revolutionärare än våra hemmabakade kommunister anmärker härtill träffande:

Vid en politisk revolution, som endast har till syfte att störta den bestående regeringen utan att för övrigt röra vid den soci-

ala organisationen, kan en diktatur bemäktiga sig regeringsmakten, kan den ersätta de bortjagade ämbetsmännen med sitt folk och organisera den nya regimen ovanifrån.

Men vid en social revolution, där alla det samhälleliga livets grundvalar omstörtas, där produktion och förmedling omedelbart måste organiseras av arbetarna, är en diktatur utan mening. Antingen har folket kraft i de olika kommunerna och i de olika industrierna att sörja för sig själv, eller också kommer revolutionen att misslyckas.

Men en sammansmältning av den bolsjevikiska och den syndikalistiska åskådningen är i detta avseende omöjlig. Bolsjevismen eller kommunismen är statstroende, centralistisk, auktoritär; syndikalismen är statsfientlig, federalistisk och antiauktoritär. En försoning är här omöjlig. Den enskilde individen kan med sig själv kompromissa sig fram till anhängare av båda dessa ståndpunkter. Men för det logiska tänkandet är en förening omöjlig.

tar och hatar hos kapitalismen är det slaveri den skapar och det auktoritära tyranni det medför. Det är icke arbetet som förödmjukar oss men den underkastelse som följer det och den plundring som stat och kapital underkastar det. Det är icke samhället vi avskyr, det är dess byråkratiska institutioner, som avklipper vår frihet. Det är privilegierna, den egoistiska profiten, vällevnad utan arbete på vår bekostnad som vi vill till livs. Det är icke allsmäktiga regenter över oss, vi begär, men friheten att tänka, tala och handla, friheten att sammansluta oss för tillvaratagandet av våra intressen, som vi eftersträvar.

Vi vill icke bli behandlade som rätt material i händerna på några vanvettiga experimentsjuka "övermänniskor", men vi vill ha frihet att bygga samhället efter massornas önskan och vilja. Diktaturen ger oss ingenting av allt detta, men blir ett ständigt hinder för det. Därför kan vi icke acceptera en sådan diktatur men fortsätter att sträva för ett fritt samhälle efter de allmänna principer, som vår rörelse sedan länge uppdragit; och vi vill efter våra metoder söka att samla massorna och för var dag tränga de praktiska problemen allt mera in på livet för att redan nu börja lägga grunden för det nya samhälle som skall växa ut ur det nuvarande, även om icke allt våld kan uteslutas, om vilket vi icke vet något med visshet.

Med ett sista förtvivlat försök att vinna oss för sina sociala självmördarplaner förkunnar oss "kommunisterna", att diktaturen endast är en kort övergångsperiod som snart skall efterträdas av frihet.

Hur kort kommer då denna diktaturperiod att vara?

Lenin yttrade i sitt hälsningstal till den allryska fackföreningskongressen 1920 (enl. Friis i norska "Socialdemokraten"):

Våra motståndare, som kallar oss utopister, då vi förklarar att vi kunde erövra makten, kräver nu av oss, att vi skall kunna organisera arbetet under loppet av några månader. Det är vanvett. Makten kan man under bestämda politiska förhållanden erövra genom arbetarmassornas entusiasm. Vi har bevisat det. Men att skapa nya organ för den sociala disciplinen - därtill behövs årtionden.

Nej, det är vad vi syndikalister alltid hävdade: att sätta sig i besittning av den politiska makten, är en relativ bagatell, men att bygga upp ett nytt samhälle, ett nytt produktions- och fördelningsväsende, nya samhälleliga organ som kan ge uttryck åt samhällets vilja (i Lenins mun: "skapa nya organ för den sociala disciplinen"), det är en betydligt kvistigare uppgift, den tar årtionden.

När kommunisterna således rekommenderar oss att anamma deras förmyndarskap, så måste vi, stödda på den erfarenhet som den ungerska och den ryska revolutionen ger oss på det bestämdaste avböja detta. Deras teser har under den praktiska tillämpningen av dem icke hållit vad de lovat, men däremot gett precis det man kunnat förutse.

De har gett frihet, men ersatt det gamla regerings- och tyrannisystemet med ett nytt, som icke är bättre än det gamla. Deras samhällssystem är nödsakat att stödja sig på bajonetterna för att kunna existera, vilket visar att det icke har rötter i folket och icke har folkets förtroende. De vanliga civila rättigheter, som samhällsmedlemmarna åtnjuter i andra stater, existerar icke: tryck-, yttrande-, församlings- och föreningsfrihet etc. Ett polistryranni har upprättats, som är en fullkomlig efterapning av den tsaristiska ochranan och som enväldigt håller människornas liv och öden i sina händer. Terrorn har blivit en institutionell funktion, nödvändig för att ingen maktförskjutning skall företagas. Fåtalsväldet har knäslatts under nya former. En dödande centralism förhindrar all rörelsefrihet. ”Proletariatets diktatur” har förvandlats till partiklickens diktatur. Revolutionens nyskapning: rådssystemet, har undertryckts och hänsynslöst förtryck förhindrar folket att ge sin vilja uttryck: fabrikskommittéer och fackföreningar har blivit led i den nya byråkratiska ordningen för arbetarnas förslavande; samma öde har Kooperationen rönt. Arbetet har militariserats vilket betyder återinförandet av livegenskapen under nya former eller skapandet av en art tukthusstat. Industrins påbörjade ruin har fortsatt. Systemet har i stället för nyodlingar framkallat böndernas medvetna begränsning av odlad areal, vilket i sin ordning blivit en av orsakerna till en förfärande hungersnöd. En oerhörd utarmning har följt den nya regimen. Hungern är normaltillstånd för stora massor av folket. Jämlikheten har blivit en jämlikhet i elände. Tröstlöshet och modlöshet har gripit massorna och ingen ljusning skönjes.

Sådant är det samhälle deras diktatorsystem har framkallat. Och man vill att vi skall följa exemplet! Nej, tack! Vi har verkligen ingen smak för tvångspiskan. Vi har icke lust att sitta i ”kommunistiska” fängelser. I fängelse kan vi komma redan nu, utan att göra revolution. Våra meningsfränders varningsrop tränger fram till oss från den gamla tsarismens mörka fängelsehåll, nu apterade till ”socialistiska” fängelser. Och vi vill gärna behålla huvudet, eftersom vi inte har mer än ett.

Vi tror icke på deras system. Vi tror icke på tvånget, men på friheten. Icke på disciplinen, men på solidariteten. Vad vi vill är icke ett utbyte av härskare, icke en enkel regimförändring, men ett framsteg. Vad vi förak-

Staten

Vi är mot staten, därför att upprätthållandet av staten icke leder till socialism, men till statskapitalism. Och vi är motståndare mot all slags kapitalism. Vi är även emot staten, därför att vi är för friheten. Staten är den organiserade ofriheten. Staten är frihetens negation. Så länge staten består, så länge kan det icke existera frihet. I varje fall icke för andra än för dem som härskar.

I den resolution, som antogs på syndikalisternas första internationella konferens i London 1913 fastslogs denna statsfiendskap:

Kongressen fastslår att arbetarklassen i alla länder lider under kapitalistiskt och statligt slaveri, uttalar sig för klasskamp och internationell solidaritet och för arbetarnas oavhängiga organisering på basis av fri sammanslutning.

Dessa organisationer skall ha till uppgift arbetarklassens omedelbara materiella och intellektuella utveckling och det framtida störtandet av det kapitalistiska systemet och staten...

Medan våra kommunister endast ser det kapitalistiska slaveriet, pekar syndikalismen även på slaveriet under staten, ett slaveri som icke är mindre verkligt och mindre tyngande. Följaktligen rekommenderar syndikalismen massorna att inrikta sin strävan även på statens tillintetgörande. Arbetarna måste så organisera sig och så inrikta sina strävanden, att de förmår att övervinna både det ena och det andra tyranniet för att förverkliga friheten.

Kommunisterna däremot rekommenderar oss att vara enögda. Att blott se det kapitalistiska tyranniet, att se bort ifrån den ofrihet som skapas av staten ända dithän, att man till och med brukar staten som ett medel till frihet. Resultatet av detta kan endast bli ett: att arbetarna kommer att sitta fast såväl i det statliga som i det kapitalistiska tyranniet, om än under något ändrade former.

”Kommunisterna” påstår, att staten endast är ett vapen till ofrihet för massorna så länge kapitalismen består. När kapitalismen är störtad och de arbetande massorna satt sig i besittning av regeringsmakten, upphör staten att vara ett förtryckande element. Vi har dragit fram lassvis med teoretiska argument mot ett sådant resonemang, men vi skall icke upprepa dem här. Vi skall nöja oss med att anföra bevis. Och som ett levande bevis på, att ofriheten och tyranniet kan fortsättas genom staten även efter en proletärisk revolution står i dag Sovjetryssland. Yttrande-, tryck-,

”En smula naiv”

bolsjevikerna satt sig i besittning av makten, började utöva sin partidiktatur och genom sina metoder förhindrade revolutionens vidare utveckling, så måste naturligtvis syndikalister och anarkister oundgängligen tvingas till kamp mot bolsjevikernas diktatur. Den saken är klar nog. Mellan bolsjevism och syndikalism ligger en avgrund.

Och det skall visa sig, som det visat sig i Ryssland, att de maktägande skall fanatiskt bekämpa proletariatet och socialismen och öppna famnen för de makter som revolutionen syftade att tillintetgöra. Ty är det icke just detta som sker i Ryssland? Medan revolutionärer, som icke förstår att underkasta sig” bolsjevikernas makt, därför att de vill socialism, förföljs på det hänsynslösaste och kastas i fängelserna (för vilket det finns otaliga bevis) och avrättas på tsaristiskt vis, så öppnar bolsjevismen stora famnen för kapitalismen och kapitalisterna genom koncessioner och utarrendering av fabriker, genom införande av fri handel, handelsprofit och kapitalprofit och ny utsugning av arbetet, etc. Och detta blott för att hålla sig vid makten. Makten blir för all diktatur det väsentliga. Det gäller alltid att föreviga det egna maktbesittandet. Det är alla tyranners strävan. Och kommer alltid att så förbli.

Som en liten förkommen efterklang av den ryska bolsjevismens brutala förföljelse mot de ryska syndikalisterna och anarkisterna såväl som andra socialistiska riktningar låter Fackliga Propagandaförbundets berättelse för sin verksamhet, daterad 1 november 1920. Det heter i denna: ”Även gentemot syndikalisternas småborgerligt-industriella och oklara anarkism har vi förklarat kamp. Vi bekämpar deras anarkistiska ideologi och deras decentralistiska federalism”.

Det är närmast en löjlig efterklang, lite mera civiliserad i tonen. Men bakom denna krigsförklaring ligger samma verklighet, samma krafter, samma faktorer. Skulle en gång dessa herrar få hand om en diktatur här i landet, så skulle de ofelbart komma att handla i samma riktning som sina ryska föregångare.

församlings-, föreningsfrihet finns icke för andra än dem som underkastar sig staten. Men sådan frihet finns i alla stater, även de mest reaktionära. Däremot saknas dessa friheter för alla, som opponerar sig mot staten. Således förtryck, tyranni och ofrihet i de brutalaste former: fängelse för åsikter, terror och döden. Och den statliga livegenskapen existerar i Ryssland som i alla andra stater. Staten utskriver individen till krigsändamål även mot hans vilja. Människan är således fortfarande statens livegne. Och det kommer hon att vara så länge staten består.

Den syndikalistiska internationella konferensen i Berlin i december 1920 konfirmerade syndikalismens ståndpunkt gent emot staten. Som grundprincip för en revolutionär fackföreningsinternational fastslogs bland annat följande:

”Den revolutionära fackföreningsinternationalen strävar efter upphävandet av det kapitalistiska systemets och statens ekonomiska, politiska och moraliska regim, och grundande av ett fritt kommunistiskt samhälle.”

Om denna statsfiendighet rädde inga meningsskiljaktigheter. Endast amerikanerna var tveksamma om lämpligheten av att uttala det öppet, då det kunde ha betänkliga följder för den amerikanska organisationen, men principiellt hade de ingenting att invända och de böjde sig fullkomligt, när alla de andra voterade för denna punkt.

För oss betyder kommunismen således icke statskommunism, men fri kommunism utan stat. Men kan icke samtidigt ansluta sig till principen om stat och icke stat.

Genom slaveri till frihet

i sitt anförande, när han talar om ”den grundläggande lärdom detta år gett oss”. Och vad innebar då Kronstadtrevolten?

Den innebar ett förtvivlat försök att fullfölja revolutionen.

Bland de fordringar denna revolt reste var: nya och hemliga val till sovjeten och rätt till propaganda för alla arbetare och bönder före dessa val; yttrande- och tryckfrihet för arbetare och bönder, för anarkister och vänstersocialister; rätt till möten, fackliga organisationer och bondesammanslutningar; rätt till avhållandet av en konferens mellan arbetare, soldater, och matrosar; frihet för de socialistiska fångarna. Denna revolt proklamerade: ”Det som ända hittills passerat hos oss är icke socialism”. Och det är därför att bolsjevismens praxis icke var socialism som man strävade att föra revolutionen vidare, ut över bolsjevismen, fram till socialismen. Och att syndikalister och anarkister varit drivande krafter i denna revolt är ett faktum, vilket för övrigt också framgår av Lenins tal. Denna revolt förkunnade i ett upprop:

Det kommunistiska partiet har tillvällat sig makten genom tillsidoskjutandet av arbetarna och bönderna i vars namn de talade... Ett nytt kommunistiskt slaveri är fött. Bonden blev ett simpelt arbetsredskap, industriarbetaren en statsfabrikens löneslav. De intellektuella arbetarna är reducerade till noll... Tiden är kommen för att störta kommissariokratin. Kronstadt, revolutionens levande vaktpost, sover icke. Den stod i första ledet i februari och oktober. Den har höjt första upprorsfanan för arbetarnas tredje revolution... Den tsaristiska autokratin har fallit. Den konstituerande församlingen är något öveminnat. Kommissariokratin skall falla även den. Tiden är kommen för arbetarnas verkliga mål, för sovjetens makt.

Det kan icke råda något som helst tvivel om, att det här är Kronstadtrevolten, som representerar den ursprungliga revolutionen, representerar arbetarnas och böndernas förhoppningar och strävanden efter frihet och välstånd, och att det följaktligen var diktaturen, bolsjevikherraväldet, som representerade stilleståndet, reaktionen och tyranniet.

Det kan heller icke råda något som helst tvivel om, att icke diktaturen, var den än kommer att tillämpas, kommer att leda till liknande resultat, att den utmynnar i en reaktion mot vilken de livskraftiga proletärelementen, som förblivit socialismens idéer trogna, kommer att resa sig i revolt.

Så länge det gällde kamp mot bourgeoisien, så kämpade alla sida vid sida, syndikalisterna och anarkisterna vid sidan av bolsjevikerna. Men sedan

mot bourgeoisie, så måste vi förändra vår hållning till dem. På den internationella arenan, där vi befinner oss inför proletär-revolutionen, måste vi emellertid, utgående från ryska revolutionens erfarenhet, råda våra kamrater till att förhålla sig mera toleranta [etc].

På samma kongress vände sig Lenin mot den lojala opposition, som fördes från fackföreningshåll och i vars spets Schlapnikov och Kolontai stod, med följande:

Den plattform, som ibland kallas arbetaroppositionens plattform och ibland något annat representerar helt enkelt en syndikalistisk förvillelse, och många individer, som tror sig hjälpa det proletära partiet, den proletära diktaturen, proletariatets rörelse, hjälper i verkligheten de småborgerliga anarkisterna, som många gånger under revolutionens lopp varit den proletära diktaturens farligaste fiender. Nu - och det är den grundläggande lärdom detta år givit oss - har detta småborgerligt anarkistiska element visat sig vara den farligaste fienden, som skulle kunna samla största antalet anhängare och skaffa sig det största stödet i landet, samtidigt som de är de som är mest skickade att förvända massans mentalitet och till och med dra med sig en del av de neutrala arbetarna.

En liten syndikalistisk eller halvanarkistisk förvillelse behöver icke vara farlig, ty partiet skulle snart ha övervunnit den. Men om den rycker bondeklassen med sig, gigantiskt genom sitt stora antal, då blir det andra saker att göra än att diskutera teoretiska förvillelser.

Sinovjev erinrar i sitt anförande om, att syndikalister och anarkister kämpade gemensamt med bolsjevikerna då det gällde kamp mot bourgeoisie. Det erkänns öppet, att dessa element är värdefulla revolutionära faktorer, till och med så värdefulla, att Sinovjev råder sina internationella meningsfränder att vara toleranta mot dem, för att kunna bruka dem i kampen för maktens erövrande åt kommunisterna.

Vad är det då som gjort, att bolsjevikerna blivit dessa elements fiender i Ryssland? Vad är det som gjort, att dessa element enligt Lenins bekännelse är diktaturens farligaste fiende och rent av hotar att kasta den överboard?

Det svaret behöver man icke leta efter. Svaret gavs bland annat i "den tredje revolutionen" eller Kronstadtopproret, som hänsynslöst dränktes i blod av bolsjevikerna. Det är också på denna händelse som Lenin syftade

Staten är slaveri och ofrihet. När kommunisterna rekommenderar oss att använda staten till ernående av friheten, rekommenderar de oss att skapa frihet genom att praktisera ofrihet. Friheten skall således skapas genom ofrihet, slaveriet skall avskaffas genom slaveri. Det är i sanning en förunderlig lära. Hela diktaturen vilar på detta. Är denna lära oriktig, så faller hela diktaturen.

De bolsjevikiska satraperna här i Sverige började med att utlära bolsjevikdiktaturen som "arbetarklassens diktatur" eller "proletariatets diktatur", därvid betonande, att diktaturen skulle utövas av arbetarklassens stora majoritet. När det påpekades, att en diktatur egentligen aldrig kunde taga formen av ett majoritetsvälde, men med naturnödvändighet måste utveckla sig till ett minoritetsvälde, mottogs detta med en flod av invektiv och karaktäriserades som "kontra-revolutionärt" arbete i kapitalismens tjänst.

Det är möjligt att den nya lärans sändebud förkunnade allt detta godtro. Hur som helst - denna fiktion kan emellertid icke längre upprätthållas, sedan Moskvateserna nu klart och tydligt förklarar, att diktaturens politiska välde skall ligga hos det kommunistiska partiet, alltså hos en del av arbetarklassen, och därtill hos en del, som öppet erkänns endast kan bli en minoritet av de arbetande såväl under erövrandet av diktaturen, som en lång tid under dess utövande.

Partidiktaturen betyder praktiskt taget införandet av en art av slaveri för de stora massorna av arbetare: undertryckandet av press-, yttrande-, församlings- och organisationsfrihet; berövandet av strejk-rätt och införande av ett arbetstvång, som erinrar om det kapitalistiska samhällets "arbetsinrättningar" för folk som "icke vill arbeta". Allt detta lämnar diktaturens praktiska utövning i Ryssland belägg för. De är således icke bara logiska konstruktioner, dessa påståenden, men konkreta verkligheter.

Det socialistiska samhället kan naturligtvis icke byggas och upprätthållas utan genom massornas vilja till socialism. För finns icke denna vilja, så kan inget socialistiskt samhällssystem bli bestående, lika lite som ett kapitalistiskt.

Men för framalstrandet av denna vilja till socialism hos massorna är icke det av det kapitalistiska eländestillståndet framalstrade negativa

missnöjet tillräckligt. Detta kan räcka till framalstrandet av en revolt, ett våldsamt nedrivande av det gamla kapitalistiska, men det räcker icke till ett positivt nyskapande av det socialistiska samhället. Därtill fordras också en någorlunda klar uppfattning om, att det nya måste kunna skän-

ka arbetsslavarna större lyckomöjligheter, skänka dem mera välstånd och mera frihet.

Nu menar bolsjevikerna, att denna förståelse endast finns hos en minoritet av arbetarklassen. Detta är kanske en sanning. Men det underliga med bolsjevikernas lära är, att - enligt den - dessa insiktsfulla och om socialismens mål och medel kunniga människor endast finns hos ett bestämt parti, hos en liten bestämd politisk sekt, som kallar sig kommunister. Fötande sin åskådning på denna underliga tro om sin egen förträfflighet och rätta kunskapsrikedom, proklamerar de, att just denna lilla politiska sekt är historiskt kallad att upprätta ett hierarkiskt välde över den stora massan av arbetare, för att icke tala om alla andra samhällsmedlemmar.

Den ofrihet och det tvång, som är diktaturens politiska och sociala innehåll, är en nödvändighet säger man. Den stora massan av arbetare förstår icke sitt eget väl, därför är denna politiska sekt historiskt kallad att genom sin tvångsregim lära dem lyckans mysterium.

Bolsjevikernas tes: frihet genom slaveri, är ett felslut. Genom slaveri kommer människorna aldrig till frihet, i varje fall icke på annat sätt, än att människorna tröttnar på slaveriet, revolterar mot detta, slår ned det och tar sig friheten.

På annat sätt kan friheten icke bli en följd av slaveriet. Under slaveriet eller diktaturen (diktaturen innebär praktiskt den ena gruppens höjande till härskare, den andra gruppens sänkande till slavar) korrumpas de härskande av makten, medan de behärskade eller ofria demoraliseras av sin ofrihet och slaveri.

Makten korrumpas alltid, det är en regel som bekräftas dagligen av det politiska livet; och de revolutionära makthavarna utgör här inget undantag. Den allmänt erkända korruptionen i Ryssland och Ungern är talande belägg. Besittandet av makten skänker önskan och strävande till detta maktbesittandes förevigande. Historien saknar exempel på en maktbesittande klass, som godvilligt gett makten ifrån sig. Vi kan heller icke vänta ett sådant mirakel i framtiden. Människorna är sig ungefär lika. Väl kan det finnas revolutionära idealister, som kan utgöra lysande undantag från denna regel, men man måste komma ihåg, att den rekommenderade diktaturen skapar en ny klass av härskare, av hundratusen av statstjänare, genomsnittsmänniskor, som icke har de allra främsta spetsarnas karaktärshalt. Dessutom visar de av oss bevittnade revolutionerna, att härsklystnaden tränger sig fram i förgrunden under diktaturregimen. Och denna härsklystnad biter sig fast vid makten som en bulldogg. Den sätter sig i högsätet och gör sig bred. Den använder sin maktställning till att förskaf-

Den praktiska tillämpningen av diktaturen medför icke blott ett permanent inbördeskrig i vanlig mening, men också ett permanent krig mellan den nya härskarkasten och arbetarna. Denna kamp kan anta mer eller mindre öppna former. Den undanskymts under tider då den gamla bourgeoisie är ett allvarligt hot mot revolutionen, men den tilltar ofelbart i takt med denna faras avlägsnande. Och den kan då ta sig de mest olikartade former ända till öppen och väpnad revolt. Men under vilka former den än förs, så är dess blotta existens ett uppenbart bevis för, att revolutionen icke är slutförd, att diktaturen har blivit ett hinder för dess vidare utveckling, och att de verkliga revolutionärerna nu söker övervinna detta hinder.

Att framförallt sådana riktningar som syndikalism och anarkism med naturnödvändighet måste komma i opposition, och icke allenast i opposition, men i öppen kamp med diktaturen, är så uppenbart att det icke behöver spillas många ord på den saken. Det är också något som den praktiska erfarenheten bevisat.

De ledande ryska kommunisterna har exempelvis mycket klart insett, att syndikalismen icke underkastar sig diktaturen, då denna diktatur strider mot syndikalismens inre väsen. Därför har de otaliga gånger manat sina trosfränder till kamp mot den syndikalistiska ideologin. Men samtidigt måste de ju erkänna, att syndikalismen är ett revolutionärt element, som man måste räkna med. Man vill därför gärna i det längsta utnyttja denna rörelse, för att sedan kasta bort den eller bekämpa den med terror och alla maktinnehavets vapen. Sinovjevs tal på ryska partikongressen i mars 1921 är typiskt:

Vårt förhållande till de revolutionära anarkistiska elementen måste på den internationella arenan vara i viss mån ett annat än i Sovjetryssland. Det måste vara sådant, som det var hos oss år 1917, då vi mer än en gång gick mot bourgeoisie, mot Kerenski, mot menschevikerna tillsammans med en bestämd flygel av anarkister och syndikalister. Då gällde det kamp mot bourgeoisie. Här fanns ett och annat som höll oss samman. Envar av oss, som deltog i revolutionen, erinrar sig flera fall, då vi måste avsluta vissa kampöverenskommelser med de syndikalistiska och anarkistiska elementen... Men det förstår sig, att då efter maktens erövrande av proletariatet, anarkismens och syndikalismens anarkistiska, förstörande, desorganiserande element blev lika fientliga mot oss som de varit

Diktaturen mot syndikalismen

fa sig fördelar och privilegier, som i sin ordning driver dem att göra sin maktställning permanent för att ständigt kunna njuta av sina privilegier.

Ingen härskarmakt går frivilligt. Den måste köras bort.

Men å andra sidan korrumpas de ofria massorna av slaveriet. Ett nytt samhälle kan icke skapas genom nedskrivningen av några lagar, eller genom brukandet av den röda terrorn. Ett nytt samhälle måste ha växtrötter i de breda massorna. Ett nytt samhälle måste bäras upp av massornas vilja till solidaritet, av deras vilja till ett nytt samhälle. Ett nytt samhälle får endast livssaft och växtkraft från massornas skapande självverksamhet. Nyskapandet av samhällsförhållandena måste komma underifrån, som ett uttryck för massornas önsknings och strävanden. Det nya samhället måste växa fram organiskt, som ett uttryck för folkets behov. Att på annat sätt vilja nyskapa samhällena är att våldföra sig på utvecklingens lagar. En liten kast av härskande kan icke ge det nya samhället den livsform och den växtkraft, som likt saven i trädet allenast kan välla fram från roten. Diktaturen är ett vanvettigt försök, att konstlat kalla trädet till liv medelst insprutningar i toppen.

Men om sålunda ett livskraftigt samhälle endast kan nyskapas genom massornas egen vilja till nytt liv, så är det självklart, att ett undertryckande av massornas vilja genom att sätta den härskande kastens vilja i högsätet, måste verka förödande.

Under diktaturen ordnas allting uppifrån. De härskande tänker, talar och handlar för de behärskade. De behärskade tillåts icke ha någon vilja. Visar de ansatser till en sådan, som icke gillas av de härskande, träder den röda terrorn i funktion. Människoviljan stympas, tum efter tum, tills massorna slutligen glömmar bort att vilja något. De blir automater, som allt mer och mer vänjer sig att underkasta sig andras vilja, automater som icke har en självständig tanke, eller vågar sig till ett självständigt yttrande för att icke riskera den röda terrorns korrigerande tuktan. Tuktrade dag efter dag böjer diktaturens människor ryggen allt djupare och djupare, förnedrar sig nesligare och nesligare, tills individualiteten värkt bort, så som en lem vissnar bort, som icke brukas. Och det mänskliga hos människan förtvinar. Summan av mänsklig livskraft, som icke kan vara något annat än summan av individernas intelligens, viljekraft och verksamhetslusta, blir allt mindre och mindre. Diktaturen förslöar det mänskliga släktets intellektuella och moraliska kapital. Den dödar själarna.

Och hur skall döda själar kunna bry sig om friheten, eller ha kraft att tillkämpa sig friheten?

Men så mycket kan slås fast, att diktaturen är kemiskt fri från varje livselement, som skulle kunna verka frihetsbefrämjande. Självt är den frihetens motsättning, och det fordras det brutalaste våldförande på logikens enklaste lagar, för att konstruera fram ett frihetsbefrämjande element i denna frihetskentliga samhällsform. Diktaturen skapar å ena sidan en kast, som får en allt starkare vilja till maktens och ofrihetens förevigande; och på den andra sidan gör den allt för att hos massorna utrota varje självständighetskänsla, varje grepp efter frihetens frukter.

Diktaturen är den andliga och sociala döden.

idéernas och strömningarnas inre brottningar. Även i detta avseende är bolsjevismens centraliserade diktatur, som endast kan ge uttryck åt en meningsriktning, åt ett försvinnande litet fåtal personers vilja, en förbrytelse mot livet. Men det är en förbrytelse som fäller dödsdomen över detta vanvettiga försök till att stänga livets tidevatten, livets elektricitetsmättade atmosfär, livets våldsamma naturelement in i teoriernas gravkammare.

Varje dag skapar sina egna krav, sina egna förändringar, sina egna uppror mot det förgångna. Och att med vaksamt öga för livets mångsidiga verklighet avlyssna dessa revolters kommando och leda de verkande krafterna in på den breda allfarsvägen mot det klart lysande målet, det måste vara syndikalismens uppgift. Och det är att vara samklang med livet.

underkastas förnyade prövningar i belysning av de ständigt nya erfarenhetsrön som görs.

Teorin kan icke vara mer än syntesen av livserfarenheten, samlandet av livets fakta, inskrivandet av det historiska förlopp som är passerat och noterandet av nuets allmänna strömningar, och att ur detta hopsamlade, mångskiftande material, ur denna pyramid av enskildheter sluta sig till det allmänna. Teorin blir på detta sätt en livsförklaring och på sin höjd ett direktiv för vårt handlande och vår strävan till en samhällsodaning i enlighet med våra ideal. Och det är i synnerhet i denna egenskap, som teorin ständigt måste underkastas förnyade prövningar i erfarenhetens ljus.

Eftersträvandet av ett ideal innebär själva utformandet och brukandet av en allmän aktionsmetod för detta ideals förverkligande. Hos bolsjevismen blir denna aktionsmetod ett våldförande på livet. Hos syndikalismen måste denna aktionsmetod bli ett med själva livet, bli själva den sociala utvecklingsprocessen till en högre samhällsform.

Livet, det är summan av skapande verksamhet, av drifter och längtan, av strävanden och viljeytringar. En rörelse, som söker samla denna livets breda flod och leda in dess ström i en bestämd riktning till ett bestämt mål, kan föra sin strävan till seger, om rörelsen stannar i samklang med livets egna pulsslåg. Att formulera stundens krav så, att detta krav blir ett uttryck för livets egna starka drifter, för de stora massornas instinktiva drift mot frihet och välstånd, det är att skapa en livsbefrämjande aktionsmetod fram till en högre samhällsform.

Det är detta syndikalismen vill. Men denna aktion kan icke i dag givas en teoretisk form, som får bestående giltighet för evärderliga tider. Den illusionen överlämnar vi åt den doktrinära marxismens bolsjeviker.

Livet är det ständigt rastlösa, nyskapande och föränderliga. Livet kan icke läggas i bojar. Men livet fordrar plats för alla skapande krafter harmoniska verksamhet. Livets nyformande måste vara en process, som ger plats för massornas fria arbete och solidariska strävan, en viljeakt, som icke påtvingas livet, men en viljeakt som är livets egen manifestation. Nedbrytningen av det gamla kan måhända bli en ögonblickets våldsakt, men det nya kan icke skapas med ett ”varde ljus”, utan måste ta alla de samhällsleliga krafter i sin tjänst, som vill sträva mot det allmänt erkända ideella målet. Endast på det sättet kan det nya samhället bli ett levande uttryck för massornas önskningar och vilja. Ty endast härigenom kan de delvis stridande strävandena och riktningarna under processens fortskridande utkristallisera den högre syntes, som måste framspringa som resultat ur

Individen

I full harmoni med bolsjevismens underliga lära om frihetens uppnående genom slaveri står samma riktningens förakt för individen.

Lenin har upprepade gånger förkunnat, att han betraktar bolsjevikregimen i Ryssland som ett socialt experiment i stor skala. Denna tankegång blottar ett oerhört förakt för massorna. Naturligtvis har vi alls ingen, heller ingen anledning att betvivla, att Lenin strävar efter att skänka människorna lycka. Men lyckan är för alla människor sammanbunden med friheten. Lyckan rymmes icke inom fängelset, även om detta har Rysslands gigantiska storlek. Lyckan kommer med tillfredsställandet av de individuella behoven, naturligt begränsade av de sociala hänsynen. Dessa behov är lika mångfaldiga som individerna är mångfaldiga. De kan tillfredställas endast av individerna själva, icke av en landspatriark. Och det är här Lenins felslut ligger. Han betraktar massorna, människorna, individerna som en tyrannisk fader sina barn, som skall formas efter den hårda fadersviljan. Barnet är "hans", alltså har han rätt att tukta barnet efter sitt sinne. Lenin är den faderlige patriarken, men de vuxna finner sig icke i att behandlas som barn. De har skaffat sig en egen vilja, och den vill de ha plats för. De är icke längre mänskligt råmaterial, med vilket man kan bygga vilket samhälle som helst.

I en broschyr om arbete och disciplin säger Trotsky:

"Liksom i verkliga maskiner(!), så finns det också hos ingenjörer, läkare, skollärare och förutvarande officerare ett visst kvantum av folkets kapital, som vi är pliktiga att utnyttja, när vi vill lösa de spörsmål, som föreligger oss"

Det är samma krassa förakt för människan. Det är ett stycke kapital, som man använder, på samma sätt som man måste använda det kapital som ligger i en "verklig" maskin. Maskinen och människan - det är hip som hap för dessa "övermänniskor", som tänker tillägna sig makten över oss, för att experimentera med oss, att bruka oss som maskiner.

Skulle manne våra svenska diktatorer in spe komma att skilja sig härifrån? Säkerligen icke. På ett av vänstersocialisternas valmöten mars i Stockholm berörde herr Otto Grimlund frågan om de svenska affärsmännens delegation till Ryssland. En bland de utsedda var en f.d. rysk köpman, som flytt från Ryssland och i Sverige sökt utkomst som affärsman. Om denne yttrade Grimlund:

"Den ene av dem är till och med en f.d. ryss, som rymt från Ryssland och nu förvärvat sig svenskt medborgarskap. Egent-

Syndikalismen betonar, att den först och främst är en rörelse, först andra hand en teori. Bolsjevismen är i första hand en teori, i andra hand en rörelse. Den utgives som den fullkomliga samhällsteorin. Efter denna teori skall livet skapas. Man inrättar ett centralkontor med amerikanskt kortsystem, register, fack och hyllor, inskriver naturtillgångarna, samfärdsmedlen, råvarorna, produktionsmedlen, registrerar människorna (som ett av de väsentligaste produktionsmedlen), sorterar dem i olika hyllfack, inskriver behoven, noterar livskällorna och letar fram den bolsjevikiska schablonen efter vilken man så börjar "ordna" samhället med "järnhård disciplin". De mänskliga böjelserna, viljorna, lidelserna, de moraliska vanorna, de fria initiativen, människovärdet, rättfärdigheten, friheten, personligheten och individualiseringen, som skänker livet de tusende skimrande facetterna, de som en levande verklighet existerande religiösa känslorna, alltsammans är sådant som skall tuktas efter schemat: den järnhårda disciplinen. Livet skall icke längre vara det ursprungliga, det föränderliga, det nyskapande, grundvalen för tanken och viljan och handlingen: teorin skall nu vara livets grundval, efter vilken livet skall stympas, sträckas, tillplattas, hoppessas, nedtryckas och upphöjas allt efter teoriernas föreskrifter. Livet skall våldföras, snöpas, bäddas på bolsjevismens prokrustessäng.

Det är bolsjevismens metod för skapandet av socialismen.

För att ett sådant förfarande skulle vara tillrådligt, måste man förutsätta, att teorin vara ofelbar. Men vi har inga som helst garantier för någon som helst teoris ofelbarhet. Är än teorin uppbyggd på aldrig så mycket vetande om livet, så måste dock alltid livet vara för mer än teorin. Teorin kan aldrig bli annat än en reflex av livet, kan aldrig göras till livets grundval.

Men livet är föränderligt, böjligt, flytande, oberäkneligt för vår annu pnmitiva kunskap. Vi kan väga våra förråd, anställa beräkningar över våra naturtillgångar, ungefärligen taxera våra produktionskrafter, men är alldeles ur stånd att exakt beräkna eller uppmäta viljans, lidelsernas, idéernas, de moraliska och psykiska krafternas och de andliga verkligheternas styrka och strömning. Sannolikhetsberäkningar kan vi verkställa, men skaffa oss positiv kunskap om livets framtida utveckling kan vi icke. Att våldföra livet efter sannolikhetsberäkningar, det är mer än hasardspel, det är en kriminell förbrytelse.

Syndikalismen är först och främst en rörelse, först i andra rummet en teori. I denna bekännelse kan icke ligga annat än insikten om nödvändigheten av att ständigt anpassa teorin efter den ständigt växande och sig ständigt förändrande livserfarenheten. Livets mångfald, föränderlighet och nydaning gör det till en bjudande nödvändighet att teorin ständigt

Teori och praktik

ligen borde ryssarna, om han kommer dit, stoppa in honom som lösdrivare och rymning att göra sin arbetsplikt. Ty han är faktiskt - så länge han ej lagt in om ansökan om att slippa sitt ryska medborgarskap -fortfarande ryss och ej svensk”.

Detta yttrande är ett utslag av den ”sanna” bolsjevikandan. Människorna är enligt denna uppfattning allesamman statens tdlhörighet, allesamman skall vi vara statshjon, statens egendom. Denne ryss hade icke fått nådig tillåtelse av den nya regimen, att betrakta sig löst från den ryska statslivegenskapen, alltså har den ryska staten rätt att betrakta honom och behandla honom som lösdrivare.

Sådan är således den bolsjevikiska uppfattningen om statens och individens ömsesidiga förhållande även bland de svenska aspiranterna till diktaturmakten. Hur eftertryckligt skulle de icke förstå, att låta oss andra känna, att vi icke var någonting annat än statsboskap, objekt för deras maktsjuka vilja. Staten skall äga oss precis som bonden äger sin ko. Kon sliter sig lös ur sitt bås: den måste infångas och återföras. Precis detsamma med människorna. Kon har ingen rätt att gå som ”lösdrivare” och det har människorna heller icke. Kon skall leverera mjölk till bonden, och människan skall leverera arbete till staten.

Det är icke länge sedan den bolsjevikiska hovskalden Ture Nerman grät avundens bittersalta tårar över att icke friheten hos oss var begränsad på samma sätt som i Ryssland. Där kunde man göra kort process om någon uppträdde berusad: man sköt helt enkelt ned

honom. Men här - här kunde man vingla hur som helst och likväl få ha livet i behåll. Samma tankegång. Människorna, individerna är statens tillhörighet, alltså må staten ha rätt att ta deras liv. Det vill säga: diktatorerna, de regerande och maktinnehavande har rätt att disponera över oss, eftersom vi ju i grund och botten är statens livegna.

Det är den uppfattningen, som även gör sig gällande i det borgerliga samhället. Här som på så många andra områden visar sig bolsjevikerna vara allt annat än revolutionära, men konservativa. De upprätthåller de borgerliga egendomstraditionerna över människorna. Den borgerliga staten leder individen till slaktboden när det behagar staten (krig), och sammaledes gör den bolsjevikiska diktaturstaten.

Arbetets militarisering inom industrin och lantbruket är ett utslag av samma borgerliga uppfattning. Den har för övrigt redan fått sitt uttryck i ”Kommunistiska manifestet” av Marx och Engels, där det just utpekades, att ”upprättandet av industriella arméer, särskilt för åkerbruket” måste

vara ett medel till socialismens uppbyggande. Bolsjevikerna är ingenting annat än verkställare av detta marxistiska program: arbetarnas militarisering och ytterligare förslavande under staten.

De spanska socialisterna ville ansluta sig till Moskva på vissa betingelser och sände tvenne representanter dit. Hemkomna angav de en rapport om saken. De hade frågat Lenin:

- Hur och när menar ni att den nuvarande perioden av proletariats diktatur skall upphöra? När skall fackföreningarna, pressen, och de enskilda individerna komma i åtnjutande av sin frihet i Ryssland?

Och Lenin svarade mycket karakteristiskt, "att bolsjevikerna aldrig talat om friheten, utan om proletariats diktatur, om industriarbetarnas diktatur

Denna fråga och detta svar är intressant. Icke frihet men diktatur, säger Lenin. Begreppen ställs kontra varandra på ett mycket öppenlyst sätt. Därmed erkänns också av den överste diktatorn, att diktaturen utesluter friheten, vad vi alltid hävdade.

Karakteristisk är följande episod. I februari utvisades en del ryssar från Amerika. När de kom till Libau tillbakavisades en del av dem, som hyste anarkistiska åsikter. De fick icke tillåtelse att komma in i sitt land. Bolsjevikdiktaturen förbjöd det med följande dråpliga motivering:

"Vi behöver inga bombkastare. Vad vi behöver är människor som underkastar sig vår makt".

Dessa människor hade ett långt liv bakom sig i den proletära befrielsekampens tjänst. De var nu förföljda av den kapitalistiska staten och förvisade från Amerika. Men när de kom hem till sitt eget land behandlade den härskande kasten i Ryssland dem på samma sätt. Denna "socialistiska" regering uppträdde på samma sätt som den kapitalistiska. Den ena staten är den andra lik. Dessa människor opponerade sig principiellt mot regeringsmakten. Men den "socialistiska staten", Sovjetryssland, förkunnade dem, att man endast kunde bruka slavar, folk som underkastade sig den härskande kastens makt. Säkerligen hade de heller icke blivit jagade av den kapitalistiska regeringen om de underkastat sig dess makt. Det är just denna uriderkastelse som krävs av varje stat, av varje regering. Den lämnar icke plats för frihet.

upphörande, att de "dikterar" alla privilegiers avskaffande och försvarar den nya ordningen mot alla strävanden efter att återupprätta det förflutna.

Tanken på att erövra hela den internationella fackföreningsrörelsen för att lägga den under Moskvas kommando är så monstruös, så vansinnig och så föga i samsklang med verkligheten, att den är fullständigt ogenomförlig. Genom en sådan manipulation skulle hela den internationella arbetarklassen komma in under en regerings befälning, nämligen under den ryska. Och vi kan som syndikalister fullständigt instämma i det uttalande som gjordes på Amsterdaminternationalens sammanträde 1920, vilket uttalande framlades av de franska syndikalisterna: "Kongressen förklarar att det att regera ett land och att göra anspråk på att dirigera Arbetarinternationalen är tvenne olikartade och oförenbara saker; att det är otillåtligt att cheferna för en regering, även om den är kommunistisk, samtidigt skall vara chefer för Arbetarinternationalen".

som icke inskränks till enbart de partipolitiska sammanslutningarna, men som av Moskva även på nytt överförts till de fackliga organisationerna. Overallt kämpar nu Moskva för att förverkliga sina teser med avseende på fackföreningsrörelsen: att genom "cellerna" och den fackliga "sektionen" av III Internationalen bringafackföreningsrörelsen till lydnad under Moskva. Denna kamp har framkallat kraftförtärande slitningar, som försvagar de fackliga organisationernas kampkraft mot kapitalismen, som upplöser sammanhållningen och ofta decimerar medlemsantalet.

Men denna kamp mellan de politiska partierna om herraväldet över arbetarnas ekonomiska kamporganisationer kan till sist endast avföda ett: erkännandet av den syndikalistiska principen om fackföreningsrörelsens partipolitiska neutralitet.

Arbetarna skall till sist inse, att den partipolitiska kampen icke hör hemma i fackföreningarna, och för att undgå dessa organisationers fullständiga söndersprängande efter partilinjer, skall de bli nödsakade att förvisa de partipolitiska intrigerna till området utanför fackorganisationerna. I detta avseende kommer således partikampen med all säkerhet att förr eller senare bereda marken för syndikalistiska principer.

Liksom syndikalismen alltid propagerat för de fackliga organisationernas lösgörande från den gamla socialdemokratins förmyndarskap, måste den på samma sätt vända sig mot strävandena från den nya socialdemokratin, bolsjevismen eller kommunismen, när denna gör anspråk på förmyndarskapet över fackföreningarna. Det ena är icke mera berättigat än det andra för arbetarklassens enhetliga organiserande som arbetare för att i nuet bedriva kampen mot kapitalismen och i framtiden överta funktionen som bärare av samhällets ekonomiska liv.

Bolsjevikerna vill ha grepp på de fackliga organisationerna för att bruka dem för sina kupplaner, bruka dem som vapen i sitt diktatur-system. För dem bör därför dessa organisationer i första rummet vara politiska vapen, först i andra hand produktionsorgan under det politiska partiets kommando. De skall således först och främst brukas negativt, först senare skall de brukas till uppbyggande ändamål.

Syndikalismens mening är, att de fackliga organisationerna skall operera fullt självständigt, oavhängiga av varje politiskt parti, att de fullt självständigt skall förbereda störtandet av kapitalismen genom uppbyggandet av en på federalistiska principer vilande organism, som är kapabel att undantränga eller övervinna det kapitalistiska ekonomi-systemet och nyorganisera samhället nedifrån och upp. Och detta utan annan "diktatur" än den, som eventuellt kan ligga däri, att de utsugna "dikterar" utsugningens

För den kapitalistiska som den diktatoriska staten har individen inget värde i och för sig. Han har endast värde som egendomsobjekt, som man brukar på samma sätt som maskinen till att skapa värde; och har värde som slaktboskap, när "statens intresse" behöver sända individen i kriget. Bolsjevikstaten skiljer sig i detta avseende icke från borgarstaten. Båda vill de lika lite ge människorna friheten, båda vill de regera dem. Att regera dem är att tyrannisera dem under mer eller mindre brutala former. De bolsjevikiska är onekligen icke de mildaste. Men som syndikalister kan vi under inga omständigheter godkänna en sådan regim, långt mindre medverka till dess upprättande. I stället för regeringsprincipen sätter vi den ömsesidiga hjälpens och solidaritetens princip.

Solidaritet eller disciplin

måste göras av de arbetande massorna själva, genom deras ekonomiska organisationer, är icke utformad i dag, den är gammal och har traditionens hävd. Och ur de senaste årens lärdomar har vi endast kunnat styrkas i vår uppfattning om vår åskådningens riktighet.

Den franska syndikalismens charter har den resolution kallats som antogs på kongressen i Amiens 1906. Den innehåller alla de väsentliga elementen i den internationella syndikalistiska rörelsen. Den betonar att Frankrikes syndikalistiska organisationer ”sammansluter utanför varje politisk skola alla arbetare som är medvetna om den kamp som måst föras för avskaffandet av lönearbetarklassen och arbetsköparklassen”. Och denna organisation skall ha till uppgift:

I sitt dagliga arbete för förbättringar eftersträvar syndikalismen att samordna arbetarnas ansträngningar, förkovrandet av arbetarnas välbefinnande genom realiserandet av omedelbara förbättringar som förkortandet av arbetstiden, höjandet av lönerna etc. Men denna uppgift är blott den ena sidan av syndikalismens arbete; med generalstrejken som aktionsmedel förbereder den den fullständiga frigörelsen, och den anser att syndikatet, i dag en kamporganisation, i framtiden skall vara organet för produktion och fördelning, grunden för den sociala organisationen.

Kongressen förklarar, att denna dubbla uppgift, den för dagen och den för framtiden, framspringer ur den ställning som lönearbetare som tyngs av arbetarklassen och som gör det till en plikt för alla arbetare, (oavsett vilken politisk eller religiös riktning eller skola de gillar, att tillhöra den avgörande organisation som syndikatet är.

Här uppdras i stora linjer de fackliga organisationernas historiska uppgift som samhällsomdanande faktorer. De skall kämpa för förbättringar nu och förbereda sig till att övertaga produktionen i framtiden. Detta är en uppgift för alla arbetande. För att kunna samman-sluta alla måste denna organisation stå utanför alla politiska partier, skolor, riktningar och tvister. Medlemmarna är det som individer obehindrat att ansluta sig till vilken partiorganisation de behagar, men i gengäld är de förpliktade att icke inblanda syndikaten i de politiska strider som de som individer engagerar sig i. Och den aktionsmetod som de fackliga sammanslutningarna skall bruka är den direkta aktionen.

Vad som för närvarande karakteriserar arbetarorganisationerna nästan alla länder utan undantag, det är partisplittringen. En parti-splittring

fåtal. Syndikalismen måste därför komma i obönhörlig motsättning till bolsjevismen, då bolsjevismen även skulle komma att härska över den, något som syndikalismen naturligtvis icke kan godkänna.

Vi är emot denna partidiktatur så mycket mera som den sociala revolutionen icke är en uppgift för ett parti, men en uppgift för hela det arbetande folket. Proletariatets eniga uppträdande under revolutionen är en livsbetingelse. Men inget politiskt parti förmår att samla hela arbetarklassen. Däremot verkar varje strävan efter det politiska partiets övervalde splittrande på massorna. Otto Neurath var socialiseringsminister i Bayern under rådsdiktaturen. Han är icke partiman, han är "opolitisk". I en intervju i norska "Arbeidet" uttalar han som sin erfarenhet:

...de politiska partierna skapar inget grundlag för en socialiseringsaktion. De splittrar i stället för att samla. Då har jag större tro på rådsrörelsen. Vi såg det i Bayern. Vi var i fullt arbete med att skapa en plan för en fullständig socialisering av näringslivet, vi förberedde en vidsynt kompensationsförbindelse med Sachsen och arbetar- och drifråden stödde oss. Så kom de politiska omvälvningarna och slog sönder det hela.

Det är den erfarenhet man överallt gjort, den framträder överallt under revolutionerna i de olika länderna. Partirivaliteten splittrar massorna. Men massorna måste enas till gemensam aktion. Detta har också åstadkommit vid skilda tillfällen, då man uppsatt praktiska ekonomiska mål. Men så snart revolutionen blivit ett rov för politisk maktsträvan har splittringen inträtt och därmed vanmakten. Syndikalismen är övertygad om möjligheten av att samla hela det arbetande folket utan hänsyn till partilinjer kring revolutionens ekonomiska problem: omläggningen av produktionen till en produktion för tillfredsställandet av de samhälleliga behoven och de arbetandes övertagande av denna verksamhet och därigenom utsugningens upphävande, samt likaledes fördelningens ordnande efter människornas behov.

Men allt detta är ingenting för ett politiskt parti. Det är praktiskt ekonomiska uppgifter för de arbetande massorna, för deras skapande verksamhet. Dessa massor måste skapa den nya organism, som skall överflödiggöra kapitalismen och organisera samhällsekonomin på ny grund. Det är inget jobb för politiker. Ty de förstår i allmänhet ingenting av det.

Syndikalismens övertygelse om att inget parti är kapabelt att nyorganisera samhället eller genomföra den sociala revolutionen, men att detta

Ja, vi hävdar solidaritetens princip, den moraliska källan till samhällets förnyelse, medan bolsjevismen hävdar disciplinens princip, det döende borgarsamhällets omoraliska grundval.

Jag har läst igenom de "21 punkterna". "Det kommunistiska partiets uppgifter", "Statuter för den kommunistiska Internationalen", "Fackföreningsrörelsen, driftsråden och den III Internationalen", "De kommunistiska partierna och den nya parlamentarismen", "Nationalspörsmålet och kolonialspörsmålet", "Tesar i agrarfrågan", "Riktlinjer för den kommunistiska Internationals uppgifter" - med ett ord alla dessa uttalanden som gjordes vid Moskvakongressen 1920, och jag har letat med ljus och lykta efter ordet solidaritet - men ingenstades har jag träffat på det. Ingenstades!

Solidaritet - det är lösenordet i arbetarrörelsens begynnelse, i det historiska klassmedvetandets morgongryning. Här är rörelsens utveckling och växt. Här är dess blomstring och frammarsch. Här är dess stigande till höga samhällsideal och dess kraft till uppoffring och kamp. Här är dess framtidsmöjligheter till en samhällelig nydaning.

Vi vet alltför väl, att den varit ofullkomlig. Också att den många gånger blivit förrådd, att den blivit trampad i smutsen av demagogi och köpsläende byråkrati. Vi vet att den icke haft den kraft och den offervillighet, eller den klarhet och målmedvetenhet, som kunnat krävas av den i vissa historiska ögonblick. Likväl - den innesluter hela arbetarrörelsens, hela socialismens etik, hela dess moraliska kraft, hela dess sedliga strävan efter nya och bättre samhällsförhållanden. Trampa den till döds - och det finns ingenting kvar, som kan lyfta oss upp, som kan förmå oss att mitt i det kapitalistiska samhällslivets moraliska föruttnelseprocess och brutaliserande lockelser, sträva efter en sedlig pånyttfödelse och samhällelig omdaning till allas bästa.

"Proletärer i alla länder förenen eder"! Det var en gång ett stridsrop med en djup etisk innebörd. Lär arbetarna att förakta det, och socialismen är dödsdömd.

Under detta lösenord började arbetarna att förena sig, stödja varandra och fatta livets första stora bud om ömsesidig hjälp mellan människorna. Först kom de små lokala sammanslutningarna mellan yrkesarbetare, så kom den lokala samverkan mellan olika yrkesarbetare, så kom samverkan mellan ett lands alla arbetare och denna utvecklingsprocess var i färd med att växa ut till ett internationellt broderskap, när världskriget kom och klippte av utvecklingens tråd.

Men solidaritetens anda måste pånyttfödelse, måste växa sig starkare genom motgångarna. Och den är redan i färd med det.

Men vill icke Moskva också förena alla arbetare hela världen över, frågar man. Är det icke just detta Moskva helst vill av allt?

Jo, men det är dock icke detsamma. Den vill förena alla kommunister i en kommunistisk internationall för att denna kommunistiska internationall skall erövra den politiska makten och genom diktaturen herraväldet över alla andra arbetare, över hela den internationella arbetarklassen. Och i denna strävan ligger det icke samma anda som i det gamla lösenordet: "Proletärer i alla länder förenen eder"! Det är mera detta: "Kommunister i alla länder förenen eder och grip regeringsmakten över arbetarklassen och kapitalismen!" Och det är icke detsamma.

Det är icke en tillfällighet, att det i kommunismens långkatekes, Moskva-resolutionerna, icke finns en enda vrå, som är helgad åt solidariteten? Nej, det är ingen tillfällighet. Det är en omständighet, som karakteriserar hela denna rörelse.

Icke solidaritet talas det om. Däremot talas det oupphörligt om disciplin: "Disciplin", "en sträng disciplin", "den strängaste disciplin", "en stark militär disciplin", "järnhård disciplin", "ett disciplinerat kommunistiskt parti". Och det talas om plikten, att "obetingat underkasta sig alla föreskrifter från högre instans", om plikten att "erkänna ett starkt particentrum med absolut auktoritet".

Se, detta är den nya andan! Se, detta är giftet, som skulle döda socialismen!

Solidaritet och disciplin är tvenne element, oförenliga som eld och vatten.

Solidaritet - det är samverkan i frihet. Det är likasinnade och likasträvande människors fria förening och gemensamma arbete för samfälliga uppgifter och mål. Det är människornas sidoordnade strävan i gemenskap enligt fri överenskommelse. Det är det samfälliga arbetet under samma drift. Det är individernas förenande i arbete för samma tro och samma ideal. Det är den enes frivilliga uppoffring av egna fördelar för det gemensamma bästa. Solidaritet - det är människornas sökan under sekellångt mörker, under årtusendens bittra existenskamp, efter en högre livsform. Det är den segerrika mänsklighetens strävan efter den blinda djuriskfietens övervinande i den samhällsliga gemenskapen. Det är hoppfulla livsytringar av en säker instinkt, som siar om en friare och lyckligare mänsklighet som övervunnit slaveriet, övervunnit människornas herravälde över människorna, och som i det fria samarbetet och den ömsesidiga hjälpens sociala vana funnit en samhällsetik, som lyft individerna till en högre fullkomning.

Men även i andra väsentliga saker är vi absoluta motståndare till kommunisterna. Vi kan icke acceptera deras partidiktatur, klart fastslagen i deras teser. Vi anser icke partiet ägnat till handhavandet av en "diktatur", liksom vi egentligen icke kan acceptera detta begrepp.

Diktaturen är ett småborgerligt maktmedel, ett arvegods efter den franska revolutionens borgerliga jakobinism. Med avseende på den revolutionära metoden är således bolsjevikerna lika goda småborgare som den franska bourgeoisien vid den stora franska revolutionen. Denna metod är icke revolutionär i så avseende, att den inför en ny, verkligt samhällsomdanande princip. Den är endast ett fortsittande av den gamla borgerliga regeringsprincipen, ingenting annat.

Om diktaturen har det förts mycket orkeslös debatt. Jag tror att den tyske syndikalisten Rudolf Rocker bäst uttryckt syndikalismens ställning till diktaturen, när han säger:

För oss är frågan fullständigt klar. Förstår man med proletarietets diktatur ingenting annat än besittningstagandet av regeringsmakten genom ett visst parti - och diktatur är ständigt ett partis herravälde, icke en klass herravälde - så är vi principiella motståndare till denna så kallade proletariska diktatur, av den enkla grund att vi är motståndare till staten. Förstår man med denna beteckning ingenting annat än en proletarietets viljeytring, i det ögonblick det står som segrare, genom vilken det dikterar den före detta besittande klassen avskaffandet av dess privilegier och överlämnande av alla de sociala livsfunktionernas förvaltning till det arbetande folket, så har vi icke allenast ingenting att invända mot en sådan diktatur, men vi eftersträvar den med alla till buds stående medel.

Syndikalismen förkastar partidiktaturen, varje auktoritär diktatur. Men den hävdar naturligtvis proletarietets både rätt och plikt att förhindra skapandet av nya privilegier åt gamla eller nya klasser sedan den sociala revolutionen en gång raserat alla privilegier. Många vill kalla detta "diktatur". Må de så göra, det är nyttelöst att tvista om ord. Men det är icke denna diktatur kommunismen rekommenderar. Den rekommenderar partidiktaturen, och därmed en regim, som syndikalisterna måste bekämpa just på grund av att de är för avskaffande av alla privilegier, både gamla och nya. Och partidiktaturen betyder nya privilegier, och däribland ett av de mest reaktionära privilegierna: maktens överlätnande åt ett litet

Inget jobb för politikerna

Vad är då disciplin? Vi känner det från militärlivet. Vi känner det från det kapitalistiska statslaveriet. Vi känner det som en form för den enes kommandorätt över den andre, och den andres underkastelseplikt för den ene. Vi känner dess fattiga förnedring, dess anda av slaveri i sekelgångna tider.

Disciplin innebär den enes rätt att befalla och den andres plikt att lyda. Disciplin innebär ett förhållande, som utesluter jämlikhet. Den förutsätter överordnade och underordnade, befälhavare och menig, generalstab och levande råmaterial. Och man sticker icke under stol med detta förhållande. Disciplin i Moskvas mening är knektväsendets överförande till det civila, kadaverlydnad, rangväsen och slavanda. Det är det civila livets militarisering, militarismens seger över mänskligheten.

I ett samhälle, där den ene tilldelas lydnadsplikt och den andre befalningsrätt, där finns det icke plats för jämlikhet. Ty den befallande och den lydande kan under ett disciplinsystem icke vara jämställda. Det måste leda till nya klassbildningar: de befallandes och de lydnadspliktigas klasser, de regerandes och de regerades, de tyranniserande och de tyranniserades klasser.

I ett samhällssystem baserat på solidaritet kan väl den ene frivilligt underkasta sig den andre, när han inser att det är till det gemensamma bästa. Detta upphäver icke deras jämlikhet i samhället. Men under ett sådant system behöver ingen lyda i strid mot sitt samvete och sitt förstånd, ännu mindre behöver någon lyda, när något uppenbart måste leda till absolut skada för samhället i sin helhet. Det disciplinära systemet däremot har icke plats för sådana reservationer. Den lydnadspliktiges underkastelse är absolut. Är det att utföra en befallning lika med en förbrytelse, så måste han begå denna förbrytelse, även om hans sunda förnuft reagerar och hans samvete fördömer handlingen. Individens är icke längre en personlighet, han är ett nummer, en siffra i registret, ett viljelöst kadaver. Hans hela tillvaro blir demoraliserad genom den personliga ansvarslöshet, som följer med systemet. De lydnadspliktiga massorna har inget personligt ansvar, som kan stärka deras moraliska hållning och ställa deras handlingar inför rättskänslans och samvetets domsbord. Begår de under lydnadspliktens tvång skurkstreck och förbrytelser, så är det de befallande som bär ansvaret. Massornas tillvaro sjunker ned i den personliga ansvarslöshetens bottenlösa dy. Det enda ansvar de åläggs, är lydnadens ansvar. Varje ärlig människa med sina sinnen i behåll måste förstå, att detta system är samhällsförödandets, släktförödandets system. Det är ett system, som inympar

moralisk och intellektuell ledgångsreumatism och benröta på mänskligheten.

Disciplinen är det förgångna slaveriets system, solidariteten är framtidens, det nya samhällets och det nya släktets etiska vilja till förnyelse och samhällsuvets höjande till jämnhöjd med det socialistiska idealet.

Moskva representerar här reaktionen.

nytt herravälde som tillintetgjorde friheten. Ledarna inom en sådan mak-torganisation skulle komma att rycka makten från folket, och vi skulle ha kvar samma herravälde som förut. Det enda man uppnådde var att man fick ombyte på herrar. Hur sant detta argument mot den röda militarismen var, det visar dag förhållandena i Ryssland.

na vill grusa det gamla innan dessa betingelser är för handen. Däri ligger en av de väsentliga skiljaktigheterna.

Men våldets metod har även andra betänkliga konsekvenser. Det borgarkrig "kommunisterna" lär oss som enda vägen till socialismen verkar oerhört förödande på samhällsekonomin och på möjligheten av att skapa välstånd. I den rapport Rykov avlade den 26 januari 1920 heter det: "Men med avseende på förslösandet av nationalrikedomarna och ruinerandet av de materiella och levande krafterna, så har inbördeskriget till sina verkningar varit mycket mer ödesdigert än det imperialistiska kriget".

Man rekommenderar oss således en metod som den ryska erfarenheten måste beteckna som den mest förödande, som förskingrar de materiella och levande krafterna. Om man skall dra några slutledningar av den ryska erfarenheten måste detta vara, att man måste lägga sig vinn om att i görligaste mån undvika sådana metoder, som bolsjevikerna rekommenderar oss.

Men till dessa ekonomiska skäl kommer också andra. Inbördeskriget förråar och demoraliserar. Den engelske socialfilosofen Bertrand Russell, som trodde sig vara kommunist när han for till Ryssland 1920, utdömer fullständigt den III Internationalens metod att genom internationellt borgarkrig förverkliga socialismen. "Min invändning däremot," säger han, "är icke att kapitalismen är ett mindre ont än bolsjevikerna påstå, utan att deras socialism, i varje fall den form som kan genomföras medelst krig, icke är mindre ond". Han säger vidare:

Under de väldiga militära drabbningarna går varje rest av civilisation förlorad: hat, förakt och liknande ersätter de normala förbindelserna mellan människorna. Och för att en sådan krigsföring skall vara framgångsrik, är en centralisation av makten nödvändig; men ur detta centralisationssystem framspringer sedan samma onda som det, som uppstår av den kapitalistiska centralisationen av rikedomerna.

Jag minns hur man omkring 1910 diskuterade detta problem inom franska syndikalistkretsar, därtill föranledd av Hervés propaganda. Denne hävdade den gången samma synpunkter som bolsjevikerna nu, att arbetarna måste organisera sig militärt för att med militärmakt stöta kapitalismen. Man pekade då på de demoraliserande följderna av en sådan taktik, samtidigt som man betonade, att en sådan militärmakt, där ledningen måste centraliseras på militärt sätt, ovillkorligen måste bli fröet till ett

Destruktiv eller konstruktiv?

Som jag redan tidigt i min undersökning framställt är våldet, det politiska våldet bolsjevismens kungsväg till socialismen. Utan detta väpnade och organiserade våld ingen socialism.

Den amerikanska IWW:s organ i Seattle, "Industrial Worker" publicerade i nummer 60 ett beslut som fattats på IWW:s kongress och juni 1919, vars slutkläm löd:

Därför beslutas: på det att vår ställning till dessa saker skall vara klar och otvetydig förklarar vi härmed, att vår organisation varken nu eller någonsin trott på förstörandets och våldets ändamålsenlighet, eller tillskyndat sådana medel för genomförandet av den sociala omgestaltningen... emedan ingen princip någonsin kunnat genomföras medelst sådana metoder... och emedan sådana våldsmetoder tillintetgör proletarietets konstruktiva impulser, vilka det är vår organisations uppgift att befordra och utveckla, på det att arbetarna må bli mogna till att inta den plats i det nya samhället som tillkommer dem.

Denna resolution tar sikte såväl på förstörande sabotage som den destruktiva revolutionsmetoden, som mera tänker på att riva ned än att bygga upp. Och bolsjevikernas metod är framför allt det destruktiva våldets metod. Det är detta som utgör varje hastig omvälvnings svaghet.

Diktaturen i Ryssland och Ungern har lärt oss, att proletariatet måste besitta kapacitet för produktionens och fördelningens ordnande innan det kan segerrikt genomföra en revolution. Denna kapacitet måste förvärvas i det nuvarande samhället.

Bolsjevikerna menar, att denna kapacitet egentligen först kan förvärvas sedan den gamla regimen störtats och "proletariatets diktatur" etablerats, ty under kapitalismens regim saboteras alla arbetarnas strävanden i denna riktning. Därför gäller det att politiskt störta den kapitalistiska regimen för att efter upprättandet av proletariatets herravälde organisera det nya. De avvisar visserligen icke strävanden för att arbetarna skall uppsuga teknisk och ekonomisk insikt redan nu till framtida ledning av industrierna, men de betonar att arbetarklassens strävan måste koncentreras på störtandet av det bestående, för att efter övertagandet av makten inrikta strävandena på uppbyggandet. Det heter i teserna: "Endast i sovjeterna börjar massan av de utsugna i verkligheten icke av böcker men genom egen praktisk erfarenhet, lära hur de skall ta fast på det socialistis-

ka uppbyggnadsarbetet, hur de kan skapa en ny social disciplin, ett fritt förbund av fria arbetare."

Inom hela den syndikalistiska rörelsen världen över kan man däremot iaktta en annan tendens, som går i motsatt riktning och som kräver, att arbetarna skall gripa sig an med det konstruktiva arbetet redan under den kapitalistiska regimen. Det räcker icke med våldet, räcker icke att bara riva ned det bestående för att övervinna kapitalismen. Man måste kunna ersätta kapitalismen. Man måste redan nu börja bygga upp en organism, som står beredd att överta produktion och alla samhälleliga funktioner. Det är detta som överallt arbetar sig fram. Man börjar planera upprättandet av arbetaruniversitet i olika länder, icke bara för allmänbildande ändamål, men speciellt inriktade på att ge arbetarna teoretisk och ekonomisk och teknisk insikt i skötseln av industrin. Man har av revolutionerna lärt, att arbetarklassen icke är förberedd för samhällsordningen, att den hittills allt för mycket drömt om revolution och försummat att skapa betingelser för dess genomförande.

Jag säger att denna tendens gör sig allt starkare gällande inom syndikalismen, och likväl är det hittills syndikalismen som varit den mest konstruktiva rörelsen, den enda som haft en allmän plan för produktionsnyordning genom de fackliga organisationerna. Felet är emellertid, att denna plan varit allt för generell, att man vanligen nöjt sig med allmänna talesätt och att man icke tillräckligt trängt problemet in på livet på ett praktiskt sätt.

Revolutionerna har öppnat ögonen för de allmänna talesättens otillräcklighet. Revolutionen i form av den våldsamma kuppen, som bolsjevikerna rekommenderar, är destruktiv och skapar oundgängligen kaos och oreda. Kan vi undgå den? Måhända - men troligen icke. Men varför då förneka våldet? frågar man oss. Vi förnekar icke våldet som en historisk möjlighet, men vi förnekar det som ett mål på vilket proletariatet skall inrikta hela sin vilja, hela sin kraft, hela sin organiserade styrka, alla sina strävanden.

Vi betonar, att revolutionen i första hand måste vara konstruktiv, i andra hand destruktiv, bolsjevikerna att den först måste vara destruktiv och därefter konstruktiv. Vi förnekar icke möjligheten av, att samhällsutvecklingen kan utlösas i en våldsam revolt, men vi hävdar nödvändigheten av, att arbetarklassen först måste ha skapat en organism, som är kapabel att ersätta kapitalismen, innan en segerrikt revolution kan genomföras. Vi vill söka skapa betingelserna för en seger innan det gamla grusas, bolsjevik-